

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100688

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-09-2023

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ХНУ імені В. Н. Каразіна № 0302-Зк/736 від 07.11.2023 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Варнавська Кароліна Андріївна
2. Karolina Varnavska

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1257-0890

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 293

Назва наукової спеціальності: Міжнародне право

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Міжнародне право

Дата захисту: 20-10-2023

Спеціальність за освітою: Міжнародне право

Місце роботи здобувача: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID 2130

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.87.27, 10.87.01

Тема дисертації:

1. Міжнародно-правове регулювання статусу правозахисників
2. International legal regulation of the status of human rights defenders

Реферат:

1. Дисертація присвячена комплексному дослідженню питання щодо міжнародно-правового регулювання статусу правозахисників. У Розділі 1 надано характеристику міжнародно-правових актів на універсальному і регіональному рівнях щодо регламентації окремих аспектів становища правозахисника. На основі проведеного аналізу міжнародних актів встановлено, що в питанні ідентифікації та визначення особи як правозахисника важливе значення має не рід занять, статус чи навички, а саме правозахисний характер діяльності. Зазначено, що Декларація 1998 р. не створює нових прав, а лише підкреслює важливість роботи правозахисників і формулює, як ці права застосовуються до їхньої роботи. Підсумовано, що в міжнародно-правових актах універсального характеру суттєва увага зосереджена на питаннях захисту правозахисників. Окрема увага приділяється питанню захисту жінок-правозахисниць, захисників екологічних прав людини, правозахисників, які борються з корупцією та працюють у сфері захисту прав мігрантів, шукачів притулку та біженців. На міжнародному регіональному рівні охарактеризовано акти щодо становища правозахисників, прийняті в межах ЄС, РЄ, ОБСЄ, АС, ОАД тощо. Встановлено, що регіональні міжнародні акти базуються на

положеннях Декларації про правозахисників 1998 р., оперують поняттям «правозахисники», наданим у Декларації та направлені, передусім, на забезпечення їхньої безпеки. У Розділі 2 розкрито питання щодо забезпечення права на свободу зібрання та об'єднань, свободи вираження поглядів і права на захист у контексті діяльності правозахисників. Приділено увагу праву на захист правозахисників, зокрема жінок-правозахисниць. Охарактеризовано порушення та обмеження означених прав і свобод, наведено практику контрольних органів ООН з цього питання. Акцентовано, що порушення прав людини правозахисників, як правило, є частиною системи, мета якої – залякати правозахисників і покласти край їхнім критичним виступам, послабити їхні організаційні структури і не допустити залучення інших людей до роботи із захисту прав людини. У третьому розділі приділено увагу універсальним, регіональним міжнародним інституціям загального і спеціального характеру, до компетенції яких віднесено питання захисту правозахисників. Підкреслено роль установчих органів ООН (Генеральної Асамблеї, Економічної і Соціальної Рада), які докладають зусиль щодо розробки, удосконалення універсального правового підґрунтя в галузі регламентації і захисту прав людини означеної категорії осіб. Зазначено, що створені ними допоміжні інституції посилюють напрямки співпраці. Серед органів регіонального характеру приділено увагу правозахисним інституціям РЄ, зокрема підкреслено значення ЄСПЛ, наведено практику Суду що стосується справ правозахисників; підкреслено роль Процедури розслідування передбачуваних репресій щодо правозахисників внаслідок їхньої взаємодії з Радою Європи; охарактеризовано діяльність Верховного комісара з прав людини Ради Європи. У межах ОБСЄ означено внесок Бюро з демократичних інститутів і прав людини, Координаційного пункту для правозахисників та національних інститутів з прав людини. На рівні ЄС зосереджено увагу на ролі його інституцій, зокрема: Європейської Комісії, Парламенту ЄС, які забезпечують фінансову, правову складову підтримки правозахисників та виробленню комплексної політики ЄС щодо правозахисників і активно сприяють її формуванню. Означено можливість правозахисників звернутися за захистом до Суду ЄС; ЄСПЛ, зважаючи на ту обставину, що країни-члени ЄС є учасницями Європейської конвенції про права людини 1950 р. (зобов'язання Союзу щодо приєднання до Конвенції 1950 р. закріплено Лісабонським договором 2007 р. (ст. 6)). Зазначено, що у розпорядженні будь-якої особи, в тому числі і правозахисників, є право звернутися також до органів, посадових осіб, уповноважених на розгляд відповідних питань у межах своєї компетенції: Агентство фундаментальних прав ЄС, Омбудсмен, Європейська рада із захисту даних та ін. Охарактеризовано «спеціалізовані» структури, створені в межах Союзу, серед яких: Механізм ЄС для правозахисників (ProtectDefenders.eu), Платформа моніторингу, Платформа ЄС з тимчасового переселення (EUTRP) тощо. Серед регіональних правозахисних механізмів також приділено увагу діяльності в галузі захисту правозахисників у межах Міжамериканської комісії з прав людини, Міжамериканського суду з прав людини, Спеціального доповідача Міжамериканської комісії з питань про правозахисників, Спеціального доповідача з питань свободи вираження думок, Африканської комісії з прав людини і народів та ін. Акцентовано увагу на діяльності міжнародних неурядових правозахисних організацій (мереж), уповноважених на захист правозахисників, серед яких: Міжнародна федерація прав людини (FIDH), Всесвітня організація проти катувань (ОМСТ) та започаткована ними Програма «Обсерваторія із захисту правозахисників», Amnesty International та ін. Зроблено відповідні висновки і рекомендації.

2. This thesis is a comprehensive study of the issue of international legal regulation of the status of human rights defenders. Chapter 1 describes the international legal acts at the universal and regional levels regulating certain aspects of the status of human rights defenders. Based on their analysis, it was established that in the issue of identifying a person as a human rights defender, it is not their occupation, status or skills, but the human rights nature of the activity that matters. It is noted that the 1998 Declaration on Human Rights Defenders does not create new rights, but rather emphasises the importance of the work of human rights defenders and sets out how these rights are applied. It is summarised that international legal acts of a universal nature focus considerable attention on the protection of human rights defenders. Particular attention is paid to the protection of women human rights defenders, defenders of environmental human rights, those, who are fighting corruption and working in the field of protection of the rights of migrants, asylum seekers and refugees. At the international

regional level, the acts on the situation of human rights defenders adopted within the EU, the CoE, the OSCE, the AU, the OAS etc. It is established that the regional international instruments are based on the provisions of the 1998 Declaration, use the concept of "human rights defenders" as defined in the Declaration and are aimed primarily at ensuring their safety. Chapter 2 deals with the issues of ensuring the right to freedom of assembly and association, freedom of expression and the right to defence in the context of the activities of human rights defenders. Attention is paid to the right to protection of human rights defenders, including women human rights defenders. Violations and restrictions of these rights and freedoms are described, and the practice of UN supervisory bodies on this issue is presented. It is emphasised that violations of the rights of human rights defenders are usually part of a system aimed at their intimidation, putting an end to critical statements, weakening their organisational structures and preventing others from engaging in human rights activities. Chapter 3 focuses on the universal and regional institutions of a general and special nature, which are competent to protect human rights defenders. It emphasises the role of the UN statutory bodies (the GA, the ECOSOC), which are making efforts to develop and improve the universal legal framework for the regulation and protection of human rights of this category of persons. At the same time, the auxiliary institutions created by them strengthen the directions of cooperation. Among the regional bodies, attention is paid to the human rights institutions of the CoE, in particular, the importance of the ECtHR is emphasised, its practice in cases of human rights defenders is presented; the procedure for investigating alleged reprisals against human rights defenders as a result of their interaction with the CoE, the High Commissioner for Human Rights of the CoE is described. Within the OSCE, the role of ODIHR, the Focal Point for Human Rights Defenders and national human rights institutions is outlined. At the EU level, attention is focused on the role of institutions, in particular: The European Commission, the EU Parliament, which provide financial and legal support to human rights defenders and develop a comprehensive EU policy on human rights defenders and actively contribute to its formation. The possibility for human rights defenders to seek protection from the CJEU and the ECtHR is outlined, given that EU member states are parties to the 1950 ECHR, and the Union's obligation to accede it is enshrined in the 2007 Lisbon Treaty (Article 6). It is noted that any person, including human rights defenders, has the right to apply also to the bodies and officials authorised to consider relevant issues within their competence (the EU Agency for Fundamental Rights, the Ombudsman, the European Data Protection Board etc.) The article also notes the contribution of the Union to the creation of "specialised" structures, including: The EU Mechanism for Human Rights Defenders, the Monitoring Platform, the EU Temporary Relocation Platform etc. Among the regional human rights mechanisms, attention is also paid to activities in the field of protection of human rights defenders within the frameworks of: The IACHR, the IACtHR, Rapporteurship on Human Rights Defenders of the IACHR, the Special Rapporteur for Freedom of Expression, the ACHPR etc. Attention is focused on the activities of international non-governmental and national human rights organisations (networks) that are empowered to protect human rights defenders, including FIDH, OMCT and the Observatory for the Protection of Human Rights Defenders launched by them; Amnesty International, Front Line Defenders etc. Relevant conclusions and recommendations are made.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Варнавська К.А. Організаційно-правовий механізм захисту правозахисників на міжнародному регіональному рівні. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія: Право.

2020. № 30. С. 156-163.

- Варнавська К.А. Правовий статус захисника у статутних і процедурно-процесуальних актах Міжнародного кримінального суду. Юридичний вісник. 2022. № 3. С. 203-209.
- Варнавська К.А. Виклики діяльності правозахисників у контексті міграції: міжнародно-правовий аспект. Електронне наукове фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал». 2023. № 3. С. 528-531.
- Варнавська К.А. Деякі питання захисту жінок-журналістів у мережі Інтернет: міжнародно-правовий аспект. Протидія кіберзагрозам та торгівлі людьми : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 26 листопада 2019 р.). Харків: ХНУВС, 2019. С. 301- 304.
- Варнавська К.А. Деякі аспекти захисту жінок-правозахисників у міжнародному праві. Харківський національний університет внутрішніх справ: 25 років досвіду та погляд у майбутнє (1994 – 2019 рр.) : зб. тез доп. на міжнар. наук.-практ. конф. до 25-річчя створення ун-ту (м. Харків, 22 листопада 2019 р.). Харків, МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ., 2019. С. 74-75.
- Варнавська К.А. Роль правозахисників у забезпеченні права на мирні зібрання та об'єднання: міжнародно-правовий аспект. Комплексний підхід до модернізації науки: методи, моделі та мультидисциплінарність : матеріали II Міжн. наук. конф. (м. Чернівці, 26 серпня 2022 р.). Вінниця: Європейська наукова платформа, 2022. С. 129-131.
- Варнавська К.А. Щодо розуміння визначення «правозахисник» у міжнародному праві. Modern ways of solving the latest problems in science : XXXVII International Scientific and Practical Conference (Varna, Bulgaria, September 20-23). Varna, 2022. P. 120-123.
- Варнавська К.А. Правове регулювання статусу правозахисників у Європейському Союзі. Конституційне право ЄС в аспекті Євроінтеграції України : тези доповідей міжн. наук.-практ. конф. (Харків, 21 квітня 2023 р.). Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2023. С. 328-330.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сироїд Тетяна Леонідівна

2. Tetiana Syroid

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8165-4078

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карвацька Світлана Богданівна

2. Svitlana Karvatska

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9948-4866

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, буд. 2, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гутник Віталій Володимирович

2. Vitalii Gutnyk

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1401-4393

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Реньов Євген Владиславович

2. Ievgen Renov

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5791-0548

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фоміна Ліна Олександрівна

2. Lina Fomina

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8756-4006

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Гавриленко Олександр Анатолійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Гавриленко Олександр Анатолійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Шевченко Андрій Олександрович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна